37021 **Homogene Groep Internationale samenwerking 2027 (HGIS-nota 2027)**

nr. **Lijst van vragen en antwoorden**

Vastgesteld *(wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)*

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over de nota inzake de **Homogene Groep Internationale samenwerking 2027 (HGIS-nota 2027)** (**37021**, nr. **1**).

De daarop door de minister gegeven antwoorden zijn hierbij afgedrukt.

Voorzitter van de commissie,
Klaver

Griffier van de commissie,
Westerhoff

Nr	Vraag	Bijlage	Blz. (van)	t/m

1 Kunt u een overzicht geven de bezuinigingen op ODA (Official development assistance) van het kabinet-Schoof die het kabinet-Jetten heeft teruggedraaid?

Antwoord:

Als peiljaar wordt het kasbudget in 2027 en 2028 gehanteerd omdat dit in de meerjarenperiode viel ten tijde van de HGIS-nota 2024 en omdat dit jaren zijn waarin de EUR 2,4 miljard bezuiniging van het kabinet-Schoof werd ingeboekt.

In de HGIS-nota 2025, waarin de effecten van het regeerakkoord Schoof werden verwerkt, waren de netto ODA-uitgaven in 2027 geraamd op EUR 5,4 miljard. Dat was een daling van EUR 2,4 miljard ten opzichte van de HGIS-nota 2024. De ODA-prestatie daalde daarmee van 0,66% naar 0,43%.

In de HGIS-nota 2026 en 2027 is de besluitvorming van het huidige kabinet verwerkt in de netto raming voor het ODA-budget in 2027. Het netto ODA budget is nu in 2027 geraamd op EUR 6,4 miljard. In onderstaande tabel zijn de genoemde bedragen onder elkaar gezet en is de bijbehorende ODA prestatie op het moment van de betreffende HGIS-nota toegevoegd.

Netto ODA-uitgaven in 2027	X EUR miljoen	In % bni
HGIS-nota 2024	7.847	0,66%
HGIS-nota 2025	5.414	0,43%
HGIS-nota 2026	6.088	0,48%
HGIS-nota 2027	6.388	0,50%

De tabel hieronder toont de ontwikkeling van het ODA-budget in 2028, uitgesplitst naar de HGIS-nota's sinds de HGIS-nota 2024.

Netto ODA-uitgaven in 2028	X EUR miljoen	In % bni
HGIS-nota 2024	8.148	0,66%
HGIS-nota 2025	5.522	0,42%
HGIS-nota 2026	5.754	0,44%
HGIS-nota 2027	6.726	0,51%

2 Kunt u een overzicht geven van de gemaakte kosten en begrote kosten voor niet-militaire steun uit ODA-middelen voor de jaren 2022 – 2026 en de jaren 2027 – 2030 (zowel bedragen in euro's als percentage van ODA)?

Antwoord:

Zie onderstaande tabel.

	x EUR miljoen	2022	2023	2024	2025	
A	Gerealiseerde ODA-uitgaven t.b.v. niet-militaire steun aan Oekraïne (o.b.v. jaarverslagen)	372	355	288	277	
B	Totale ODA-uitgaven (realisatie o.b.v. jaarverslagen)	6.214	6.892	7.020	6.858	
A/B	*w.v. percentage ODA-uitgaven aan Oekraïne*	*6%*	*5%*	*4%*	*4%*	
		2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
C	Geraamde ODA-uitgaven t.b.v. niet-militaire steun aan Oekraïne (o.b.v. stand HGIS-nota 2027)	472	440	411	408	1
D	Totale ODA-uitgaven (raming o.b.v. stand HGIS-nota 2027)	6.411	6.418	6.756	7.193	6.656
C/D	*w.v. percentage ODA-uitgaven aan Oekraïne*	*7%*	*7%*	*6%*	*6%*	*0%*

3 Kunt u een overzicht geven van de verdeling van de uitgaven binnen ODA per kanaal (multilateraal, bilateraal, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, ambtelijk apparaat) voor de jaren 2023 – 2026 en een inschatting/indicatie voor de jaren 2027 – 2030?

Antwoord:

x EUR miljoen	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
netto ODA	6.808	6.956	6.858	6.380	6.388	6.726	7.164	6.627
Waarvan BHO								
multilateraal H17	2.592	2.570	2.692					
bilateraal								
bilateraal: bedrijfsleven	493	423	394					
bilateraal: maatschappelijke organisaties	1.014	1.039	920					
bilateraal: overig	397	498	621					
multilateraal via FIN	333	304	717	106	474	210	369	459
multilateraal H5 artikel 3 Europese samenwerking	966	941	970	965	953	972	972	972
ambtelijk apparaat	332	350	366	389	356	347	338	335
asiel	1.160	1.238	896	968	577	604	648	625

Met multilaterale uitgaven worden in dit overzicht alle uitgaven die direct naar multilaterale organisaties gaan. Alle overige uitgaven op de BHO begroting zijn bilateraal. Vanaf 2026 en verder kunnen we nog geen betrouwbare schatting van de BHO uitgaven per kanaal maken, omdat het kabinet niet stuurt op kanaal. De overige cijfers vanaf 2026 betreffen een raming.

4 Kunt u een overzicht geven van de gemaakte kosten en begrote kosten voor niet-militaire steun specifiek aan Oekraïne uit ODA-middelen voor de jaren 2022 – 2026 en de jaren 2027 – 2030 (zowel bedragen in euro's en als percentage van ODA)? Kunt u eventueel deze als bijlage bij de HGIS meesturen met de antwoorden op feitelijke vragen?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 2.

5 Waar en hoe is in de HGIS-nota de € 419 miljoen ter dekking van steun aan Oekraïne verwerkt?

Antwoord:

Conform het coalitieakkoord is er EUR 419 miljoen in 2027 gedekt bij de eerste suppletoire BHO-begroting ten behoeve van het continueren van de niet-militaire steun aan Oekraïne. Dit is verwerkt op het verdeelartikel 5.4. Dat is ook nader toegelicht in de feitelijke vragen bij de 1e suppletoire begroting BHO 2026 (Kamerstuk 36 915, XVII, nr. 3).

6 Kunt u uitleggen waar de bedragen -70 en -79 in 2028 en 2029 in regel F in tabel 18 vandaan komen?

Antwoord:

In regel F van tabel 18 zijn de budgettaire effecten van de nota van wijziging op de Eerste Suppletoire Begroting 2026 van BHO weergegeven. Zoals opgenomen in de nota van wijziging (Kamerstuk 36 915, XVII, nr. 8) wordt EUR 178 miljoen versneld beschikbaar gemaakt uit de gereserveerde middelen op de Aanvullende Post voor niet-militaire steun aan Oekraïne in 2028 en 2029. Daarnaast worden er ook andere ODA- middelen op de BHOS-begroting uit 2026 naar achteren geschoven. Het per saldo effect van de mutaties als gevolg van de nota van wijziging is een neerwaartse bijstelling van het ODA-budget van respectievelijk EUR 70 miljoen in 2028 en EUR 79 miljoen in 2029.

In de miljoenennota 2027 heeft het kabinet aanvullend EUR 1,1 miljard voor ODA beschikbaar gesteld. Hiervan wordt in 2028 en 2029 ook EUR 89 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor ODA-steun aan Oekraïne. Daarmee wordt de kasschuif op het budget voor de niet-militaire steun aan Oekraïne van 2028 en 2029 naar 2026 opgelost. Er is in 2028 en 2029 op deze manier even veel budget beschikbaar als voordat de eerdergenoemde schuif werd doorgevoerd. Conform het coalitieakkoord blijft Nederland Oekraïne onverminderd steunen.

7 Klopt het dat er normaliter in de HGIS-nota in de bijlage over publieke klimaatfinanciering ook een verdeling staat tussen mitigatie en adaptatie? En dat deze ontbreekt in deze HGIS-nota? Kunt u alsnog een verdeling geven tussen mitigatie en adaptatie? Hoe verhoudt zich dat tot internationale afspraak om hier balans tussen te vinden?

Antwoord:

In de HGIS-nota 2026 was inderdaad een verwachte verdeling tussen adaptatie en mitigatie opgenomen. Over de daadwerkelijke realisatie en verdeling wordt uw Kamer altijd achteraf geïnformeerd via de bijlage over klimaatfinanciering bij het HGIS-verslag. Voor 2027 geldt, net als voor 2026, de verwachting dat ruim zestig procent van de publieke klimaatfinanciering ten goede zal komen aan klimaatadaptatie. Dit is in lijn met de internationale afspraak om in de internationale klimaatfinanciering een balans te vinden tussen adaptatie en mitigatie.

8 Wat verstaat u onder het inclusief maken van het multilaterale stelsel? Zet het inclusief maken van het multilaterale stelsel de deur juist niet verder open voor ondemocratische krachten/landen? 7

Antwoord:

Nederland zet zich in voor het effectiever en representatiever maken van internationale instellingen die internationale samenwerking borgen, zoals de VN. Het uitsluiten van spelers die niet al onze waarden delen is vaak contraproductief voor het oplossen van mondiale vraagstukken en voor de legitimiteit van het stelsel. Daarom combineert Nederland de inzet op een inclusief multilateraal stelsel met coalitievorming met gelijkgezinde landen, transparantie en het ondersteunen van maatschappelijke organisaties en landen die zich inzetten voor een op regels en rechten gebaseerde internationale orde.

9 Hoe kunt u nog zeggen dat de Wereldhandelsorganisatie (WTO) de kern vormt van het open en op regels gebaseerde multilaterale handelssysteem, terwijl de WTO nauwelijks functioneert en China er zo dominant in is geworden? 9

Antwoord:

De Wereldhandelsorganisatie (WTO) geldt nog steeds als de kern van het multilateraal handelssysteem, zo vindt ongeveer driekwart van de wereldhandel nog altijd plaats op basis van de regels van de WTO. Ook EU-handelsakkoorden worden op basis van de WTO-regels gesloten. Als een open economie en handelsland is Nederland gebaat bij voorspelbare internationale handel en duidelijke regels. Wel steunt Nederland de inzet van de EU om de WTO te moderniseren.

10 Welke initiatieven en organisaties krijgen subsidie gericht op draagvlakversterking voor het Internationaal Strafhof en welke bedragen ontvangen zij? 14

Antwoord:

Nederland steunt de Parliamentarians for Global Action (PGA) in de periode 2024-2027 met een totaalbedrag van EUR 300.000 ten behoeve van hun parlementaire campagne voor de effectiviteit en universaliteit van het Statuut van Rome (inzake het Internationaal Strafhof).

11 Voor welk bedrag draagt Nederland in 2027 bij aan drugsbestrijding in Suriname, naar welke Surinaamse instellingen en organisaties gaat dit geld, en hoe ziet Nederland toe op de besteding ervan? 15

Antwoord:

Vanuit de HGIS-middelen wordt EUR 200.000 gereserveerd voor opsporing en vervolging drugsbestrijding Suriname. Deze middelen worden niet overgemaakt naar Surinaamse organisaties en instellingen. Deze middelen worden besteed aan:

- **trainingen van het Bestrijding Internationale Drugshandel-team (BID) op de Internationale luchthaven Suriname van de Surinaamse politie (tweemaal per jaar, door Nederlandse douane);**
- **toerusting en training voor analyseproject van het Korps Politie Suriname om organisaties achter de drugskoeriers in beeld te krijgen en op te sporen (door Koninklijke Marechaussee);**
- **het leveren, opleiden en certificeren van drugsspeurhonden voor zowel Korps Politie als Douane Suriname; - het opleiden van hun geleiders (door Nationale Politie);**
- **de aanschaf van voertuigen en kennels van drugsspeurhonden door Nederland voor Suriname;**
- **het trainen van Surinaamse douanebeambten in het interpreteren van scanbeelden van containerscans in de zeehaven en luchthaven door Nederlandse douane;**
- **en het leveren van materialen voor deze activiteiten door Nederland aan Suriname.**

Het resultaat hiervan is dat de Surinaamse autoriteiten regelmatig drugskoeriers en drugszendingen naar Nederland tegenhouden, dankzij een goed functionerende drugsspeurhondenbrigade bij zowel Surinaamse Politie als Douane. Ook de training aan deze diensten is ondersteunend hieraan. Daarnaast is er een goede relatie met de Nederlandse collega's, zodat relevante informatie wordt uitgewisseld. Trainingen vinden plaats in Suriname zodat eventuele obstakels daar kunnen worden aangepakt. De opleidingen vinden plaats in Nederland. In dat geval worden alleen reis- en verblijfkosten uit het budget vergoed. De ongebruikte middelen vloeien terug in de staatskas.

De besteding van HGIS-middelen wordt geborgd via vooraf vastgelegde doelen en resultaatsindicatoren die in de jaarlijkse hoog ambtelijke drugsdialoog tussen Suriname en Nederland worden besproken. Daarnaast wordt er regelmatig ter plaatse gecheckt of de ter beschikking gestelde honden en voertuigen goed worden gebruikt (door douane en politie liaison ter plaatse). Uitbetaling gebeurt door het overleggen van nota's en verslagen/rapportages.

12 Waarom wordt er gekozen voor een ongeoormerkte bijdrage aan de United Nation Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA)? 18

Antwoord:

Het kabinet geeft meerjarige, ongeoormerkte financiering aan UNRWA om de organisatie in staat te stellen zo effectief en efficiënt mogelijk invulling te geven aan haar mandaat.

13 Is de ongeoormerkte bijdrage aan UNRWA ook bedoeld voor de hulp aan Palestijnen die in landen rondom Israël verblijven zoals Libanon, Jordanië en Syrië? Zo nee waar wordt die bijdrage dan uit betaald? 21

Antwoord:

Ja. Volgens het door de Algemene Vergadering van de VN verleende mandaat levert UNRWA essentiële basisdiensten aan Palestijnse vluchtelingen in Gaza, de Westelijke Jordaanoever, Jordanië, Libanon en Syrië.

14 Hoe rijmt u de opmerking dat het kabinet opnieuw het belang erkent van cultuur binnen het domein van internationale samenwerking met de afname in het budget (in de tabel op pagina 26 onder 4.3)? 25 26

Antwoord:

Onder Kabinet Schoof besloot de toenmalige minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp het budget te beëindigen voor 'initiatieven om met sport, kunst en cultuur ontwikkeling en samenwerking te bevorderen', zie Kamerbrief 20 februari 2025 (Nummer:36180-133). Het kabinet Jetten draait dit besluit terug en maakt opnieuw middelen vrij binnen de BHOS-begroting, het gaat om gemiddeld EUR 3 miljoen per jaar. Deze middelen voor de inzet van cultuur binnen het domein van internationale samenwerking vallen onder 'overig armoedebeleid' in tabel 10 op pagina 41. Tabel 6 'Consulaire belangenbehartiging en het internationaal uitdragen van Nederlandse waarden en belangen' op pagina 26 betreft de inzet van cultuur voor de versterking van bilaterale banden met andere landen en de ondersteuning van de internationalisering van het Nederlandse culturele veld.

15 Waar is de streefwaarde voor de toename van het aantal banen als gevolg van programma's voor private sectorontwikkeling op gebaseerd? 28

16 Waar is het aantal bedrijven met een ondersteund plan voor investering, handel of dienstverlening op gebaseerd? 28

Antwoord vraag 15 en 16:

De streefwaarden voor het aantal banen ondersteund door programma's op het gebied van privatesectorontwikkeling en het aantal bedrijven met een ondersteund plan voor investering, handel of dienstverlening zijn gebaseerd op een inschatting van de resultaten van de gehele portfolio op dit beleidsthema, mede op basis van de in afgelopen jaren behaalde resultaten.

17 Kunt u toelichten aan welke programma's voor de verduurzaming van grondstoffenketens Nederland een bijdrage levert en om hoeveel geld het per programma gaat? 31

Antwoord:

In lijn met voorgaande jaren is er ongeveer EUR 5 miljoen per jaar begroot voor programma's specifiek gericht op het verduurzamen van grondstoffenketens. Het Kabinet is voornemens om het huidige programmaportfolio hierop te continueren. Dit betreft een boardlidmaatschap en financiële bijdrage aan het Extractives Industries Transparancy Initiative, een boardvoorzitterschap en financiële bijdrage aan het European Partnership for Responsible Minerals, financiële bijdragen aan het Intergovernmental Forum on Mining, Minerals, Metals

and Sustainable Development en het Extractives Global Programmatic Support programma van de Wereldbank. Naast deze specifieke programmering vormt het verduurzamen van grondstoffenketens onderdeel van bredere programma's en subsidiekaders gericht op private sector ontwikkeling en maatschappelijk verantwoord ondernemen, zoals het Vakbondsmedefinancieringsprogramma, PSD toolkit, Fair Focus on Trade en Dutch Diamond Partnerships, en wordt er een combi-track gericht op kritieke grondstoffen in Zuid-Afrika geïmplementeerd. Vanuit sectorale samenwerking worden bedrijven ondersteund in het uitvoeren van due diligence in grondstoffenketens via de IMVO-sectorovereenkomst Metaal en de Renewable Energy Agreement (REA). Onder REA loopt een project in de koperketen in Peru en een startend project rond lithium in Argentinië.

18 Op welke manier bent u van plan het Nederlandse bedrijfsleven actiever te betrekken bij de EU Global Gateway? 32

Antwoord:

In de Global Gateway-strategie komen ontwikkelingssamenwerking, handel, investeringen en diplomatie samen. Om de private sector te betrekken bij Global Gateway (GG) heeft de Europese Commissie een kanaal opgezet, de EU Investment Hub.

Begin 2026 heeft Nederland Team National opgericht, dat dient als nationaal coördinatiepunt voor GG projectvoorstellen. Het Nederlandse Team National bestaat uit het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Invest International, FMO, Atradius DSB en VNO-NCW. Dit samenwerkingsverband kan projectvoorstellen van Nederlandse bedrijven indienen bij de EU Global Gateway Investment Hub. Inmiddels is een eerste voorstel ingediend en door naar de volgende fase. Dat houdt in dat op dit moment binnen de beschikbare middelen op EU-niveau wordt gezocht naar de meest passende financieringsmodaliteit. Vooral ook via Invest International is Team National met verschillende bedrijven in gesprek over nieuwe projectvoorstellen, waarbij in sommige gevallen ook wordt samengewerkt met andere EU-lidstaten.

Nederland borgt de betrokkenheid van het Nederlandse bedrijfsleven ook door hen op strategische momenten aan te haken bij Global Gateway-initiatieven. Voor het Global Gateway Forum, dat gepland staat voor juni 2027, heeft Nederland voorstellen gedaan voor uit te nodigen Nederlandse bedrijven. Daarnaast benadert Nederland actief bedrijven met de oproep zich aan te melden als lid van de Global Gateway Business Advisory Group – die nu open staat. Hiermee wordt gewaarborgd dat het Nederlandse bedrijfsleven structureel kan meedenken en meebeslissen over de verdere uitrol van Global Gateway.

19 Voor welke bedragen heeft Nederland tot op heden in de blended finance instrumenten van FMO (de Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden) geïnvesteerd en wat heeft dat de Nederlandse Staat financieel opgeleverd? 32

Antwoord:

De blended finance instrumenten van FMO betreffen revolverende fondsen. De bijdragen t/m 31 december 2025 zijn als volgt: Access to Energy Fund: EUR 151,6 miljoen, Building Prospects: EUR 424,5 miljoen, Dutch Fund for Climate and Development: EUR 183,7 miljoen, MASSIF: EUR 365 miljoen en Mobilising Finance for Forests: EUR 16,9 miljoen. Deze Nederlandse

bijdragen worden vermeld in bijlage 5 revolverende fondsen van de Memorie van Toelichting bij de begrotingsstaat Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2027 (Hoofdstuk XVII).

Deze fondsen zijn niet geïnitieerd met een winstoogmerk, maar om bij te dragen aan BHOS beleidsdoelen waar de private sector een bijdrage aan kan leveren. De fondsen hebben de Nederlandse Staat dus niets opgeleverd. Eventuele winsten binnen deze fondsen worden geherinvesteerd tijdens de looptijd van het fonds. Wanneer er besloten wordt een revolverend fonds te beëindigen, zullen de resterende middelen uit het fonds terugvloeien naar de BHOS-begroting, afhankelijk van de afspraken met eventuele andere financiers in het fonds.

20 Hoe verhoudt internationaal cultuurbeleid onder beleidsthema 4 zich tot cultuurbeleid onder beleidsthema 8? 40

Antwoord:

Het Internationaal Cultuurbeleid (ICB) in de HGIS wordt zowel uit non-ODA als ODA middelen gefinancierd. De middelen zijn daarom gealloceerd onder twee verschillende beleidsthema's die aansluiten bij de beleidsartikelen op de BZ en BHOS-begroting.

Via beleidsthema 4 wordt cultuur primair ingezet als instrument van het geïntegreerde buitenlandbeleid. Het gaat daarbij onder andere om het verdiepen van bilaterale relaties, het vergroten van buitenlandse bekendheid van Nederlandse culturele sector en creatieve industrie en het versterken van de internationale beeldvorming over Nederland.

Bij het beleidsthema 8 wordt de creativiteit en verbinding van de culturele sector ingezet om doelen te bereiken in de bredere agenda van internationale en multilaterale samenwerking, waarin de *Sustainable Development Goals* een kader vormen. Het gaat om activiteiten op het snijvlak van cultuur en ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld de samenwerking met het Prins Claus Fonds.

De ICB-inzet via deze twee beleidsthema's vloeit voort uit de drie beleidsdoelstellingen zoals die geformuleerd zijn in het ICB-kader 2025-2028. Deze drie doelstelling van het ICB zijn complementair, en de ministers van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap trekken gezamenlijk op om deze doelen te bereiken.

21 Waarom is de toerekening van eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen (Development Assistance Committee) voor 2027 gemaximeerd op 10% van het ODA-budget? 42

Antwoord:

Conform het coalitieakkoord is het ODA-deel van de uitgaven aan de eerstejaars asielopvang vanaf 2027 gemaximeerd op 10% van het ODA-budget, zoals ook aanbevolen door de Adviesraad Internationale

Vraagstukken (AIV) in het advies van maart 2024. Hierdoor is er vanaf 2027 meer ruimte voor ODA-programma's die bijdragen aan armoedebestrijding en ontwikkeling in lage- en middeninkomenslanden. Het kabinet verwacht dat het limiet bij zal dragen aan de doeltreffende en doelmatige besteding van ODA-middelen omdat de voorspelbaarheid en stabiliteit van het ODA-budget wordt vergroot en hierdoor minder zal fluctueren.

22 Waaraan wordt het geld op het terrein van migratie en ontheemding voor Egypte, Libanon en Jordanië besteed? 59

Antwoord:

De middelen op het terrein van migratie en ontheemding in Egypte, Libanon en Jordanië worden ingezet voor programma's die de positie van vluchtelingen, intern ontheemden en gastgemeenschappen versterken. Daarbij gaat het onder meer om het versterken van toegang tot bescherming, onderwijs en de arbeidsmarkt. Het PROSPECTS partnerschap met de VN en de Wereldbank groep vormt hiervoor het belangrijkste programma. Onder het COMPASS partnerschap met de Internationale Organisatie voor Migratie richt de Nederlandse inzet zich in Egypte o.a. op capaciteitsopbouw op het gebied van migratiebeheer, bescherming van kwetsbare groepen en veilige en waardige terugkeer en duurzame re-integratie. In Libanon wordt o.a. ingezet op het tegengaan van mensenhandel en -smokkel en de versterking van een *community-based* beschermingsmechanisme. Aanvullend hierop is Nederland in Egypte gestart met een centrum voor *vocational skill* training als co-financierder met Duitsland en de Europese Commissie. Daarnaast werkt Nederland bilateraal met CCCPA aan capaciteitsopbouw op het gebied van de bestrijding van mensensmokkel, onder meer door training, kennisuitwisseling en het versterken van een mensenrechten en slachtoffergerichte benadering. Voorts wordt via centrale en decentrale programma's invulling gegeven aan de lokaliseringsagenda, door lokale organisaties te ondersteunen.

23 Worden de fondsen bestemd voor de Palestijns Autoriteit alleen besteed aan projecten op de Westelijke Jordaanoever of ook in Gaza en hoe is de verdeling dan voorzien? 59

Antwoord:

De fondsen voor de Palestijnse Gebieden zijn bestemd voor zowel de Westelijke Jordaanoever als Gaza. In de Westelijke Jordaanoever ligt programmering op ontwikkelingssamenwerking, met een focus op o.a. water, veiligheid en rechtsorde, en economie en handel. In Gaza ligt de nadruk op humanitaire hulp en de transitie naar vroeg herstel van basisvoorzieningen.

24 Is het geld dat volgend jaar aan voedselzekerheid in Ethiopië wordt besteed, 61

gericht op het verbeteren van de voedselproductie door Ethiopische bedrijven of is het eigenlijk verkapte humanitaire hulp? Kunt u een toelichting geven op de hoogte van het bedrag?

Antwoord:

De middelen die in 2027 in samenwerking met partners in Ethiopië worden besteed aan voedselzekerheid richten zich op diverse doelstellingen. Zo draagt de Nederlandse inzet bij aan transformatie van de melk-, groente en fruitsector, en verbetering van de zaaizaadsector. De Ethiopische en Nederlandse private sector zijn hierin partners. Dit heeft onder meer tot doel de productie en kwaliteit van de landbouw te verhogen. Met multilaterale partners als de Wereldbank werken we aan de weerbaarheid bij de Ethiopische bevolking en bescherming van de allerarmste door middel van sociale vangnetprogramma's.

Financiële middelen die besteedt worden binnen het voedselzekerheidsdomein kunnen niet gezien worden als humanitaire hulp of een soortgelijk doel dienende.

25 Op welke manier worden de uitgaven in Burundi gemonitord nu de ambassade op het punt staat gesloten te worden? Is de bedoeling om het programma voort te zetten ook al is de ambassade straks gesloten? 62

Antwoord:

Zoals gecommuniceerd aan de Kamer (ref. Kamerbrieven 36800-V-8 en 29237-235) betekent de sluiting van de Nederlandse ambassade in Burundi dat de voorgenomen bilaterale samenwerking wordt afgebouwd via zorgvuldige uitfasering (afronding en zo nodig overdracht) van lopende (OS) programma's en verplichtingen. Behartiging van Nederlandse belangen wordt voortgezet via de post in Dar es Salaam, resterende taken zullen elders worden belegd.

Tot en met de sluiting van de Nederlandse ambassade in Burundi, voorzien op 31 juli 2027, houden de ambassademedewerkers ter plaatse toezicht op de uitgaven en programma's. Dit gebeurt conform de Nota Beheer en Toezicht volgens de gebruikelijke eisen ten aanzien van rechtmatigheid, doelmatigheid en controleerbaarheid van de uitgaven. Op de sluitingsdatum is het bilaterale programma in Burundi nagenoeg volledig afgebouwd, met uitzondering van drie activiteiten waarvoor voorafgaand aan het besluit tot sluiting van de ambassade langlopende contractuele verplichtingen zijn aangegaan. Deze activiteiten lopen nog tot na de sluitingsdatum door, tot 30 november 2027. Na de sluiting worden de controle- en monitoringtaken voor deze activiteiten overgedragen aan de verantwoordelijke themadirecties van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag en de Nederlandse ambassade in Dar es Salaam (mede-accreditatie voor Burundi).

26 Kunt u meer in detail toelichten waaraan u de grote som voor sociale vooruitgang gaat besteden? Kunt u daarbij specifiek ingaan op de bijdrage voor Indonesië? 63

Antwoord:

Voor de beleidsthema's onder Sociale vooruitgang binnen de BHOS-begroting (artikelen 3.1 tot en met 3.4) zal het kabinet de Kamer, conform toezegging, vóór de behandeling van de BHOS-begroting via afzonderlijke Kamerbrieven informeren over de verdere uitwerking van de

intensiveringen op deze artikelen.

De bijdrage van EUR 30.000 voor Indonesië is gericht op de afronding van een gezamenlijk beurzenprogramma met de Indonesische overheid. Dit betreft masteropleidingen voor 17 Indonesische studenten die in Nederland een masteropleiding volgen in voor beide landen prioritaire gebieden. Dit beurzenprogramma wordt in 2027 afgerond.

27 Kunt u in een formule weergeven hoe tot de bedragen is gekomen in de regel "Effecten coalitieakkoord" van tabel 18? 65

Antwoord:

In deze reeks zijn de per saldo effecten van het coalitieakkoord weergegeven. Dit is exclusief de mutaties voor de steun aan Oekraïne, welke meelopen in regel C. Daardoor toont onderstaande tabel alleen het minbedrag in 2027 ter dekking van het voortzetten van de steun aan Oekraïne. Het plusbedrag voor Oekraïne in 2027 loopt mee in regel C van tabel 18.

De uitsplitsing van dit bedrag is hieronder weergegeven.

x EUR miljoen	2027	2028	2029	2030	2031
Maatregel 2: Intensivering ontwikkelingssamenwerking	257	257	257	257	257
Maatregel 4: OEK-steun onverminderd doorzetten (3,4 mld) - w.v. Dekking BHO	-419	0	0	0	0
Maatregel 61: efficiency	-1	-1	-3	-4	-4
Maatregel 62: vernieuwing Rijksdienst	0	0	-4	-10	-10
Maatregel 63: subsidietaakstelling	-16	-16	-16	-16	-16
Totaal	**-179**	**239**	**234**	**227**	**227**

28 Kunt u in bijlage 6, betreffende de tabel met verwachte gemobiliseerde private klimaatfinanciering, naast de verwachte gemobiliseerde opbrengsten, ook duidelijk maken hoeveel Nederland aan financiering hier zelf toevoegt om deze opbrengst te realiseren? Kunt u duidelijk maken wat het vliegwieleffect is waardoor tot deze opbrengsten gekomen kan worden? 66 71

Antwoord:

Hiervoor verwijs ik u graag naar de rapportage over gemobiliseerde private (klimaat)financiering die ieder jaar door een onafhankelijke externe partij wordt voorbereid. Deze rapportage wordt gepubliceerd op de website van de rijksoverheid[1]. Het vliegwieleffect of mobilisatie verschilt tussen de verschillende instrumenten. Per specifiek instrument kan in het rapport worden teruggezien wat de publieke inzet en het daadwerkelijk gemobiliseerde private bedrag is geweest. Nederland volgt ook bij deze rapportage de OESO-methodologie.

29 Waarom staat er in tabel 18 geen regel over de structurele investeringen van € 257 miljoen vanaf 2027 die in de budgettaire bijlage van het coalitieakkoord (regel 2) staan? Hoe hoog zou het ODA-percentage in 2031 en structureel zijn wanneer de € 257 miljoen wel wordt toegevoegd? 68

[1] De meest recente versie is te vinden via: https://www.government.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2026/06/03/mobilised-private-climate-biodiversity-finance-2025-report/mobilised-private-climate-biodiversity-finance-2025-report.pdf

Antwoord:

De structurele intensivering van dit kabinet op ontwikkelingssamenwerking van EUR 257 miljoen staat opgenomen in regel E van tabel 18. Daarmee is de EUR 257 miljoen dus wel toegevoegd aan het ODA-budget. Er zijn echter ook andere maatregelen uit het coalitieakkoord die een dempend effect hebben op het ODA-budget. Zie daarvoor ook het antwoord op vraag 27.

30 Kunt u tabel 18 weergeven in de oude systematiek waarbij de eerste regel de 0,7% norm wordt in plaats van de ODA-stand in de Voorjaarsnota? Waarom kiest u er niet voor om de oude systematiek te herstellen nu voor de komende drie jaar wel bedragen zijn toegevoegd voor volledig herstel van de koppeling? Kunt u in deze tabel ook een regel opnemen waarbij 'maatregelen vorige kabinetten' worden vermeld zoals bij de HGIS-nota's van de kabinetten-Rutte-4 en daarvoor? 68

Antwoord:

De omvang van de bijstelling van het ODA-budget is de aankomende drie jaar even hoog als een bijstelling van het ODA-budget bij de systematiek waarbij het ODA-budget gekoppeld is aan 0,7% van het bni. In lijn met het AIV-advies wordt het ODA-budget één keer per jaar bijgesteld op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van de CPB. Bij Voorjaarsnota 2027 wordt de bijstelling van het ODA-budget op basis van het bni van CEP2026 t/m CEP2027 verwerkt. Het ODA-budget komt in de periode 2027 t/m 2029 de facto hoger uit dan onder sec de bni-koppeling aan 0,7% van het bni omdat dit kabinet tevens structureel EUR 257 miljoen investeert in het ODA budget. Dat is in lijn met het coalitieakkoord en zo zet het kabinet een stap richting de internationale OESO-norm van 0,7% van het bni.

Zie de gevraagde tabel hieronder.

x EUR miljoen	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Raming bni (CEP2026)	1.218.920	1.262.140	1.315.650	1.365.060	1.415.720	1.461.360
OESO-richtlijn: 0,7% bni (op basis van CEP2026)	8.532	8.835	9.210	9.555	9.910	10.230
Maatregelen vorige kabinetten en overige mutaties t/m HGIS-nota 2026	-1.786	-2.717	-3.426	-3.432	-3.567	-3.801
Bijstelling ODA-budget CEP2025 - CEP2026	-80	-100	-88	-87	-87	-115
Mutaties gerelateerd aan de steun aan Oekraine (o.m. CA Jetten)		224	402	407		
ODA-overschrijding 2025	-47					
Effecten coalitieakkoord (exc. additioneel Oekrainebudget)		-179	239	234	227	227
Effecten nota van wijziging	329	9	-70	-79	8	-197
Kasschuiven voorjaarsnota	-545		135	225	185	
Intensivering ontwikkelingssamenwerking MJN2027		367	384	391		
Overig	8	-21	-31	-21	-20	-25
ODA-budget HGIS-nota 2027	6.411	6.418	6.756	7.193	6.656	6.320
af: geraamde ontvangsten	-31	-30	-30	-29	-29	-29
Netto ODA / ODA Grant Equivalent (in miljoenen euro)	6.380	6.388	6.726	7.164	6.627	6.291
Raming bni (MEV2027)	1.214.585	1.270.166	1.324.011	1.373.734	1.424.721	1.470.652
Netto ODA prestatie HGIS-nota 2027 in % van het BNI (t.o.v. MEV2027)	0,53%	0,50%	0,51%	0,52%	0,47%	0,43%

31 Kunt u in een tabel weergeven wat de bijstelling van het ODA-budget zou zijn als was gekoppeld aan het Bruto Nationaal Inkomen (BNI) volgens de oude systematiek en hoe dit zich verhoudt tot de koppeling volgens de huidige systematiek? 68

Antwoord:

Onderstaande tabel toont de horizontale ontwikkeling van het rijksbrede ODA-budget van 2027 tot en met 2031 en de ODA-prestatie op basis van stand Miljoenennota 2027. Indien de 'oude systematiek' in de vraag geïnterpreteerd mag worden als een koppeling op basis van 0,7% tot en met CEP 2026, tonen de laatste twee rijen de stand van het ODA-budget en de ODA-prestatie indien er bijgesteld zou worden op basis van deze koppeling.

x EUR miljoen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
ODA-budget (stand HGIS-nota 2027)	6.418	6.756	7.193	6.656	6.320
ODA-prestatie (stand HGIS-nota 2027)	0,50%	0,51%	0,52%	0,47%	0,43%
0,7% bni-bijstelling CEP2024-CEP2026 minus bni-bijstelling reeds in begroting (MEV2025-CEP2026)	0	0	0	525	646
ODA-budget (inclusief bovenstaande 0,7%-bijstelling)	6.418	6.756	7.193	7.181	6.966
ODA-prestatie (inclusief bovenstaande 0,7%-bijstelling)	0,50%	0,51%	0,52%	0,50%	0,47%

32 In welke opkomende economieën en ontwikkelingslanden is de FMO-bank met name actief? Gebruikt de Nederlandse Staat zijn positie als aandeelhouder om te bepalen op welke landen de bank zich moet richten en waarin deze gaat investeren? 73

Antwoord:

Alle landen waarin FMO actief is zijn te vinden op de World Map op de website van FMO. De afspraken die de Staat en FMO hebben gemaakt over de landen waarin FMO investeert zijn opgenomen in de Criterianota (een bijlage van de Overeenkomst tussen de Staat en FMO). Hierin staat o.a. dat FMO er naar streeft 70% van de totale waarde van financieringen te realiseren in lage-inkomenslanden en lagere midden-inkomenslanden.

33 Op welke manier worden het Nederlands bedrijfsleven en kennisinstellingen betrokken bij het behartigen van de Nederlandse migratiebelangen? 74

Antwoord:

Het kabinet onderschrijft, zoals ook uiteengezet in de Kamerbrief "internationale migratie", het belang om bij de vormgeving van migratiepartnerschappen oog te hebben voor de bredere maatschappelijke en politieke context, zowel in Nederland en Europa als in partnerlanden. Betrokkenheid van relevante maatschappelijke partijen kan bijdragen aan het draagvlak, de uitvoerbaarheid en de duurzaamheid van de samenwerking. Het kabinet biedt, waar relevant, ruimte aan partijen uit het maatschappelijk middenveld, sociale partners, het bedrijfsleven en onderwijs- en kennisinstellingen. Met deze partijen wordt verkend waar zij vanuit hun expertise en positie een bijdrage kunnen leveren en waar kansen bestaan voor meer structurele samenwerking binnen migratiepartnerschappen met overheden van partnerlanden. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek dat Instituut Clingendael uitvoert in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarin de mogelijkheden in kaart worden gebracht voor Nederlandse bedrijven voor *nearshoring* in Egypte, Marokko, Tunesië en Nigeria.